

Výroční zpráva ORBI PONTES z.s. 2021

Činnost Orbi Pontes byla v roce 2021 finančně podpořena dvěma granty. První z projektů nesl název Zpřístupnění telefonních linek zdravotnických zařízení pomocí přepisu řeči jejich pracovníků a byl realizován za finanční podpory Ministerstva zdravotnictví ČR z programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením. Druhý projekt s názvem Osvěta a vzdělávání jako podpora komunikace při postižení sluchu byl podpořen v rámci dotačního programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků osob se zdravotním postižením Úřadu vlády ČR.

Hlavním cílem této roční projektové realizace bylo vytvořit internetový portál poskytující přehledně zpracované a průběžně aktualizované informace o online nástrojích či službách bezbariérové komunikace pro osoby se sluchovým handicapem, který bude těmto lidem umožňovat telefonovat s využitím doslovného přepisu řeči volaného v reálném čase hovoru. Portál E-kos (www.e-kos.cz – „elektronická komunikace osob se sluchovým postižením“) byl spuštěn v červnu 2021. Do konce roku bylo uvedenou službou opatřeno a na tento nový web integrováno 49 telefonních linek logopedických a foniatrických ambulancí na území Prahy a Středočeského kraje, 4 linky neziskových organizací (poskytovatelé sociálních služeb) a v závěru roku také informační linka Ministerstva zdravotnictví ČR.

Tento seznam byl následně doplněn o další instituce, které umožňovaly telefonické spojení s přepisem řeči již před vznikem tohoto portálu (obecní a krajské úřady, nemocnice, pojišťovny, banky, dodavatelé energií). Na tato pracoviště lze nyní telefonovat s podporou přepisovatelské služby přímo z webu E-kos, což přináší volajícím vítaný uživatelský komfort. Se základními textovými informacemi portálu se mohou jeho návštěvníci seznámit také prostřednictvím videí s překlady do českého znakového jazyka. Pro pracovníky institucí a jejich klienty se sluchovým handicapem jsou velmi přínosné audiovizuální materiály portálu – informační videospoty opatřené textovými titulky, které představují jednotlivé online služby simultánního přepisu mluvené řeči.

Jde o ukázkou služby přepisu řeči při komunikaci „tváří v tvář“, při telefonickém hovoru a o ukázkou služby přepisu pomocí automatického rozpoznávače mluvené řeči. Videospoty pomáhají pochopit, jak tyto služby fungují, a ukazují reálné možnosti jejich využití v každodenním životě osob s postižením sluchu. Na portálu dále najdeme informace a instruktážní video k mobilní aplikaci eScribeDroid, která výše uvedené online služby simultánního přepisu řeči zprostředkovává. Nový web E-kos je komunikačně přístupným místem pro všechny skupiny osob se sluchovým postižením. Jeho prostřednictvím mohou při telefonování využít přepis řeči volaného, těm, kteří nechtějí, nebo nemohou užívat mluvenou řeč, je k dispozici nově vyvinutá funkce „Text to Speech“.

Ta volajícímu umožňuje svá sdělení v průběhu hovoru psát a druhé straně je plynule čte automat. Tuto speciální funkci blíže představujeme rovněž formou instruktážního videa. Přípravné práce a provoz portálu (tvorba textového a audiovizuálního obsahu, grafické práce, překlady textů do českého znakového jazyka, výroba titulků, testování telekomunikační služby portálu) zajišťují převážně pracovníci se sluchovým postižením, v informačních videospotech vystupují v rolích figurantů. V rámci PR a publicity portálu byl přednesen příspěvek na odborné konferenci INSPO, vyšla tisková zpráva o jeho spuštění a podrobný článek v časopise Mosty. V online prostředí proběhla publicita na čtyřech informačních webech a ve dvou internetových médiích, na webových stránkách a facebookovém profilu Orbi Pontes či spřáteleného sociálního podniku Transkript online a na facebookovém profilu skupiny zaměřené na téma sluchového postižení.

E-kos nabízí všem svým návštěvníkům prostor, kde mohou sdílet zkušenosti s online nástroji a službami komunikační podpory, vzájemně se inspirovat, poskytovat si rady a v praxi

osvědčená doporučení. Posláním této online platformy je informovat o nejrůznějších aspektech komunikační přístupnosti a tuto přístupnost svým obsahem či formami jeho prezentace reálně naplňovat. Tištěným výstupem projektové činnosti spolku je informační brožura (1500 ks formátu A6). Seznamuje čtenáře s posláním a obsahem portálu E-kos a blíže představuje jeho službu telefonického hovoru se simultánním přepisem řeči volaného. Brožura je určena primárně lidem se sluchovým handicapem, ale také jejich blízkým, kteří zde získají základní informace o možnostech bezbariérové komunikace při postižení sluchu, včetně kontaktů pro dotazy či odbornou pomoc.

Týden komunikace osob se sluchovým postižením (TKOSP)

Ti, kdo jej znají, budou jistě souhlasit s tím, že se tento osvětově vzdělávací festival stal příjemnou tradicí a obdobím intenzivního společenství desítek organizací, které se pravidelně propojují v duchu motto „NENÍ TICHŮ JAKO TICHŮ“. Důkazem toho je návrat festivalu po roční, covidovou pandemií vynucené přestávce.

V průběhu jeho přípravy jsme s napětím a trochou obav sledovali, jak programových partnerů osmého ročníku přibývá, a s radostí můžeme říci, že tento ročník byl v počtu konaných akcí srovnatelný s těmi předchozími, dokonce jsme navázali spolupráci i s několika novými organizacemi.

Týdenní proud akcí otevřela odborná konference s názvem Přístupnost, nejen elektronická, která se také tentokrát konala na půdě Senátu PČR. Záštitu nad akcí převzala paní senátorka Mgr. Miluše Horská. Tématem konference byla přístupnost: primárně šlo o reakci na nově vzniklou zákonnou povinnost subjektů veřejné správy zpřístupňovat provozované weby a mobilní aplikace osobám se specifickými potřebami. V případě skupiny osob se sluchovým handicapem jde o opatřování audiovizuálního obsahu webových stránek textovými titulky a o překlady základních textů do českého znakového jazyka.

Jsme si však vědomi toho, že koncept přístupnosti je třeba chápat podstatně šířeji, proto se příspěvky, jež na konferenci zazněly, věnovaly nejen elektronické přístupnosti a technickým řešením, ale rovněž reflektovaly širší souvislosti a konkrétní přínos požadavků na přístupnost ve službách komunikační podpory poskytovaných institucemi veřejné správy, poskytovateli sociálních služeb i firemními korporacemi.

Mezi přednášejícími byli zástupci různých odborností a oblastí profesního působení – IT specialisté, profesionálové z oblasti sociální práce, akademičtí pracovníci. V konferenčních příspěvcích zaznělo legislativní vymezení přístupnosti webů, digitálních dokumentů a mobilních aplikací pro uživatele se specifickými potřebami, byly představeny příklady dobré praxe komunikačně přístupných informačních materiálů z oblasti sociální práce, seznámili jsme se s nejnovějšími technickými možnostmi zpřístupňování audiovizuálního obsahu v online prostředí a poznali jsme přístupnost jako spojující lidskou hodnotu.

A jaký byl tento ročník TKOSP v číslech? V průběhu festivalového týdne se uskutečnily více než tři desítky akcí, které se konaly v osmi krajích a devíti městech ČR. Festival získal dvě ministerské a šest krajských záštit, mediálně a finančně jej podpořilo jedenáct společností. Pro propagaci v online prostoru jsme natočili videoklip, po dobu festivalového týdne byl v tramvajích a autobusech pražské MHD umístěn plakát informující o tom, že i při postižení sluchu je možné plnohodnotně komunikovat.

Programovými partnery byly také letos tradiční organizace poskytující služby lidem se sluchovým postižením, dále např. vysokoškolská centra podpory studentů se specifickými potřebami, divadla, umělecké spolky a knihovny. Všem těmto partnerům velice děkujeme za milou spolupráci, za nadšení a úsilí, které vložili do přípravy a pořádání svých akcí. Jejich zapojení v rámci festivalu si nesmírně vážíme, neboť v té době se každou chvíli měnila

pravidla pro setkávání lidí a bylo velmi obtížné plánovat aktivity s delším časovým výhledem. Srdečně děkujeme také komerčním a mediálním partnerům festivalu: těm stálým za to, že nám i tentokrát zachovali přízeň, a těm novým, kteří k naší velké radosti tvořili většinu této skupiny podporovatelů, za vstřícnost a velkorysost.

Všichni společně významně přispěli k naplnění hlavního poslání tohoto festivalu – informovat širokou veřejnost o prostředcích bezbariérové komunikace mezi lidmi se sluchovým handicapem a plně slyšícími.

Závěrem

Velmi nás těší, že jsme jako nový tým spolku hned v prvním roce naší společné práce uspěli v grantovém řízení Úřadu vlády ČR a Ministerstva zdravotnictví ČR. Oba projekty se nám podařilo úspěšně zrealizovat a plánujeme na ně navázat také v následujícím roce.

Naším úspěchem jsou rovněž fundraisingové aktivity zacílené na uspořádání osmého ročníku festivalu Týden komunikace osob se sluchovým postižením.

Pro jeho budoucí ročníky bychom rádi získali finanční podporu formou grantu Ministerstva kultury ČR.

Závěrečné poděkování patří všem pracovníkům spolku Orbi Pontes a dobrovolníkům, kteří svými nápady a profesionální prací přispěli k tomu, že tato organizace rozšířila svoji činnost ve prospěch skupin osob se sluchovým postižením.